

PvdA

Hatterm

**GROEN
LINKS**

Gemeenteraadsverkiezingen

Verkiezingsprogramma 2022 - 2026

Sociaal, groen en betrouwbaar!

Inleiding

PvdA en GroenLinks gaan samen meedoen aan de gemeenteraadsverkiezingen in Hatterm en daarmee combineren we het beste van twee werelden: het warme, sociale hart en de bestuurlijke ervaring van de PvdA en de groene, frisse blik van GroenLinks.

Samen willen we voortbouwen op wat goed is en veranderen wat nog beter kan in Hatterm.

Veel mensen hopen na de coronapandemie op een groen en eerlijk herstel. Nu is het moment om onze samenleving zo te veranderen dat we een leefbare wereld aan onze kinderen kunnen doorgeven. De groeiende sociale ongelijkheid moet teruggedrongen worden. Een fatsoenlijk salaris, een woning voor een redelijke huur- of koopprijs, goede gezondheidszorg of een steuntje in de rug als je dat nodig hebt, zijn in deze tijd niet meer vanzelfsprekend. Armoede, buitensluiting en achterstand vergroten kansenongelijkheid en onveiligheid in gezinnen en buurten. We blijven werken aan een solidaire samenleving waarin iedereen erbij hoort.

Wat de klimaatcrisis betreft is er geen tijd te verliezen: we moeten naar een duurzame samenleving en wel NU! Ook in ons mooie Hatterm ervaren we de schade aan natuur en milieu. De buien worden steeds onstuimiger, de droogteperiodes steeds frequenter en iedereen die om zich heen kijkt ziet de afname van insecten en biodiversiteit. We vragen onvermoeibaar aandacht voor de noodzakelijke verduurzaming van Hatterm, die voor iedereen bereikbaar gemaakt moet worden.

Duurzaam naar een energieneutrale samenleving

- Eerst het laaghangend fruit, zoals isoleren en zonnepanelen, dan pas duurdere, complexere maatregelen. Zo besparen we de meeste energie tegen de laagste kosten.
- Van BENG (Bijna Energie Neutraal Gebouw) naar ENG (Energie Neutraal Gebouw)!
- Geen zonneparken/ windturbines in Natura 2000-gebieden
- Experimenteren met nieuwe manieren om energie op te wekken
- Energiearmoede voorkomen door goede ondersteuning
- Vliegveld Lelystad niet openen als niet aan alle regels wordt voldaan
- Afval scheiden blijven ondersteunen
- Een boom kappen = (minstens) een boom planten
- Biodiversiteit in openbaar groen.
- De parkeerplaatsen vergroenen, bomen planten voor schaduw
- Schadelijke bestrijdingsmiddelen ontmoedigen. De gemeente geeft al het goede voorbeeld.
- We blijven de Zwerfafvalbrigade ondersteunen
- Een waterstoftankstation bij de afslag Hattermerbroek
- Deelauto's, fietsen en openbaar vervoer (verder) stimuleren.
- Vervuilende industrie waar mogelijk verplaatsen naar buiten de stad.
- We strijden ervoor om de Hattermse natuur en de landschappelijke waarden in de nieuwe Omgevingsvisie zo goed mogelijk in stand te houden en te beschermen.
- Vuurwerk verbieden en alternatieve manieren van vieren stimuleren

Laaghangend fruit

Er is nog heel veel te winnen met betrekkelijk simpele middelen: als alle huizen in Hatterm goed geïsoleerd zijn en alle daken zonnepanelen hebben, betekent dat een zeer forse energiebesparing. Hoe meer zonnepanelen op het dak, hoe minder we er in de weilanden en op de waterplassen hoeven te leggen. De gemeente moet er, samen met onze lokale energiecoöperatie, PoweredByHatterm, en Veluwe Duurzaam, actief voor gaan zorgen dat zonnepanelen op het dak voor allen mogelijk worden.

Daarnaast moet er ruimte zijn om te experimenteren met nieuwe manieren om energie op te wekken, bijv. bij de waterzuiveringsinstallatie of met zonnepanelen langs de snelwegen of op de parkeerplaatsen.

Omdat de subsidieregelingen ingewikkeld zijn en de subsidies bovendien pas achteraf worden uitgekeerd, moet de gemeente de inwoners die daar behoefte aan hebben actief helpen bij de subsidieaanvraag en zo nodig voorschotten ter beschikking stellen via het Klimaatloket.

Energieneutraal

Op dit moment kan de gemeente alleen in gesprek gaan met de bouwbedrijven om te proberen nieuwe bouwprojecten zo energieneutraal mogelijk te maken. Dat is vreemd, als je bedenkt dat het streven is, dat we in 2050 (maar liever eerder, wat ons betreft) energieneutraal moeten zijn.

We willen dan ook dat de gemeente bij nieuwbouw zonnepanelen en energieneutraal bouwen verplicht stelt zodra dit wettelijk mogelijk is.

Vliegveld Lelystad

We zijn tegen de opening van Lelystad Airport. We zijn ons bewust dat de landelijke overheid hier het laatste woord heeft, maar op dit moment voldoet het vliegveld niet aan de regels. Het opengaan van Lelystad Airport kan alleen als de herindeling van het luchtruim heeft plaatsgevonden op basis van een correcte Milieu Effect Rapportage (Veluwe natuurgebied, aandacht voor Veluwe als natuur/stiltegebied en overlast door fijnstof en lawaai).

Biodiversiteit en groen

We willen meer bomen en een bredere invulling van groenstroken in Hattem. Bij de inrichting van het openbaar groen en van onze tuinen zijn biodiversiteit en klimaatbestendigheid belangrijk. Inheemse soorten moeten beschermd of weer geïntroduceerd worden.

Oudere bomen leveren meer zuurstof, meer schaduw en meer ruimte voor vogels, insecten en andere dieren. Daar zijn we dus heel zuinig op. Waar mogelijk 'ontstenen' we onze tuinen en onze openbare ruimte en stimuleren we groene daken. Ook hier geldt, dat de gemeente de inwoners actief moet aanmoedigen en ondersteunen om dit te bereiken. Ieder bouwproject en elke aanpassing in de openbare ruimte leveren meer klimaatbestendigheid, groen en biodiversiteit op.

Afval

Een succes is het afvalbeleid in Hattem. Nu wordt 88% van het Hattemse afval gescheiden. Wat overblijft is 47 kg restafval per persoon per jaar. Daarmee hoort Hattem bij de 35 beste gemeentes van Nederland. Dit is dan ook een goed beleid dat PvdA/GroenLinks van harte blijven ondersteunen. We hebben een bijdrage geleverd aan het verminderen van zwerfafval, zowel door zelf op te ruimen als aandacht te vragen voor de zwerfvuilbrigadiers. Dit blijven we doen. Gelukkig heeft de gemeente de oproep om extra vuilnisbakken te plaatsen gehonoreerd.

Laadpalen

We zullen de komende jaren veel laadpalen voor de elektrische auto's nodig hebben. Ons voorstel is om die laadpunten zo onopvallend mogelijk te maken door ze bijv. in lantaarnpalen te plaatsen. De gemeente faciliteert laadpalen in het openbare gebied naar behoefte van de inwoners.

Vuurwerkverbod

Vuurwerk veroorzaakt jaarlijks veel schade aan milieu, goederen, dieren en mensen. Wij zijn van mening dat deze traditie niet meer van deze tijd is. Laten we samen zoeken naar andere, socialere manieren om Oud & Nieuw te vieren. In ieder geval streven we naar vuurwerkvrije zones.

Betaalbaar en passend wonen voor iedereen

- Betaalbare huur- en koopwoningen voor de Hattemers
- Woningen bouwen, maar niet meer dan nodig voor Hattem
- Doorstroom van ouderen naar passender bewoning stimuleren
- Een woonproject voor starters
- Alternatieve woonvormen (knarrenhof, tiny houses, kangoeroehuizen, hofjes) stimuleren
- Nieuwe woonprojecten zijn duurzaam en gericht op ontmoeting en diversiteit
- Voorrang voor inbreiding (nieuwe woningen binnen het al bebouwde gebied)
- Zelfbewoningsplicht invoeren om speculatie en woningen als belegging te voorkomen

Inbreiding

Het grondrecht betaalbaar te kunnen wonen staat in Nederland onder druk. Er is een groot gebrek aan betaalbare woningen voor starters, ouderen en middeninkomens. Hattem is een kleine gemeente met weinig eigen grond, dus ook weinig mogelijkheden om naast “Het Veen” nog een keer een grote nieuwe wijk uit de grond te stampen.

Uit onderzoek blijkt dat we in Hattem rond de 550 tot 700 woningen extra nodig hebben. We willen bouwen wat nodig is en niet meer dan dat. Bovendien willen we onze mooie natuurlijke omgeving zoveel mogelijk sparen. Daarom willen we eerst zoeken naar de plekken binnen het bebouwde gebied: geen uitbreiding van Hattem, maar inbreiding.

Doorstroom

Hattem vergrijsst bovengemiddeld en mensen blijven langer thuis wonen, ook als ze zorg nodig hebben. Er is dus meer behoefte aan kleinere woningen. Als die er komen, zullen er weer grotere huizen vrijkomen voor gezinnen. We willen die doorstroom bevorderen door de huidige bouwprojecten zo mogelijk te versnellen. Daarom zijn we nu ook voor een snelle start van de bouw van sociale huur en zorgwoningen op de locatie van de van Heemstraschool en de ombouw van de huidige Bongerd naar een bij de tijd passende zorgomgeving.

Betaalbaar

In samenspraak met de woningbouwcorporatie blijven we proberen de huurprijzen acceptabel te houden. Ook blijven we erop aandringen de huurwoningen niet te verkopen, al beseffen we dat dit met de huidige verhuurdersheffing moeilijk is. Om te voorkomen dat Hattemse huizen als belegging worden aangeschaft, willen we een zelfbewoningsplicht instellen. Bij nieuwe woningbouwprojecten geven we Hattemers zoveel mogelijk voorrang. We stimuleren en ondersteunen initiatieven vanuit de eigen bevolking.

Een woonproject voor starters

We willen dat er, in navolging van andere gemeentes, grond gekocht wordt om een aantal tijdelijke woningen voor starters te realiseren. Als de huizen door een coöperatie beheerd worden (en niet door een projectontwikkelaar) is er ook de mogelijkheid om deze huizen goedkoop te houden en toe te wijzen aan starters die sociaal of economisch gebonden zijn aan Hattem. Zij zouden dan een jaar of vijf in het woonproject kunnen blijven, zodat zij de tijd hebben om een eigen huis te kopen.

Alternatieve woonvormen

De samenleving verandert en mensen ontdekken nieuwe vormen van wonen. De 'tiny houses' zijn in opkomst, net als de kangoeroehuizen, waar jonge gezinnen met opa's en oma's samenwonen. Groepen oudere vrienden gaan samen in een knarrenhof wonen en mantelzorgwoningen bieden voor weer anderen een oplossing. Zowel de oude als de nieuwe woonvormen hebben een plek nodig.

Zorg voor elkaar

- Goede en betaalbare zorg door regionale samenwerking
- Behoud en waar mogelijk verbetering van de ondersteuning van de mensen met een minimum inkomen
- Passend werk voor mensen met afstand tot de arbeidsmarkt en nieuwkomers
- Zorgvuldige begeleiding van de statushouders in Hattem
- Verruiming openingstijden jongerencentrum
- Toegankelijkheid gebouwen verbeteren
- Hattem wordt een Regenboog- en Fairtrade-gemeente

Goede, betaalbare zorg

Het is voor een gemeente een uitdaging om alle complexe taken en regelgeving op het gebied van zorg en welzijn uit te voeren. Er zijn diverse regionale samenwerkingsverbanden die van groot belang zijn om deze taken zowel kwalitatief goed als betaalbaar uit te kunnen voeren. Elke Hattermer moet op de zorg kunnen vertrouwen.

Ook willen wij Stichting Welzijn Hatterm (mantelzorgers en vrijwilligers) maximaal ondersteunen en samen optrekken in het bestrijden van eenzaamheid. Het bezoeken van de 75-jarigen is daarvan een goed voorbeeld.

Ondersteuning minima

De minimaregelingen zijn in de afgelopen jaren mede op initiatief van de PvdA verbeterd. Wij willen het huidige minimabeleid blijvend ondersteunen in goed overleg met diverse maatschappelijke partners en Op Koers.

Zo krijgen kinderen die dat nodig hebben een vergoeding voor de aanschaf van kleding en schoolspullen, in samenwerking met de Stichting Leergeld. Een ander voorbeeld is een door de gemeente afgesloten ziektekostenregeling die het eigen risico ook afdekt voor mensen met een inkomen tot 120% van het minimumloon.

Deze regelingen moeten behouden blijven en waar nodig uitgebreid worden. Ze zijn een broodnodig vangnet voor een grote groep mensen.

We zouden graag zien dat de gemeente proactief op zoek gaat naar 'de armoede achter de voordeur'. Op die manier kunnen problemen vroeg gesignaleerd en opgelost worden. Mensen die dat zelf moeilijk vinden, moeten geholpen worden bij zaken als het aanvragen van subsidies.

Werk voor iedereen

In de afgelopen jaren hebben we veel aandacht besteed aan banen voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Dat heeft geleid tot succesvolle banen bij de buitendienst van de gemeente en Zoethout. Ook worden er afspraken gemaakt met bedrijven die zich de komende jaren in Hatterm gaan vestigen om ook hier banen voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt te creëren.

Vluchtelingen moeten zo snel mogelijk aan passend werk geholpen worden, want zo zullen zij sneller Nederlands leren en deel gaan uitmaken van onze gemeenschap.

Inburgering

In 2022 zal de gemeente zelf weer verantwoordelijk worden voor de inburgering van onze statushouders. Dit moet zorgvuldig en met oog voor de talenten en capaciteiten van ieder individu gebeuren. Ook is het belangrijk dat de nieuwkomers verspreid over Hatterm kunnen wonen, zodat zij gemakkelijker opgenomen worden in onze gemeenschap. In samenwerking met Vluchtelingencontact Hatterm en andere betrokken vrijwilligers willen we hieraan meehelpen.

Jongeren

Het is belangrijk dat jongeren elkaar kunnen ontmoeten, ook hier in Hatterm. We onderzoeken hoe we de jeugd beter kunnen begeleiden en waar mogelijk verbeteren we de jeugdzorg. Het jongerencentrum 'Ons Plekkie' moet ruimere openingstijden krijgen. Actieve ondersteuning van onze jongeren leidt hopelijk ook tot minder verveling en vandalisme. We streven naar initiatieven om jongeren meer te betrekken bij sport en bewegen in de sportclubs.

Toegankelijke gebouwen

De toegankelijkheid tot openbare gebouwen in Hatterm moet nog verder verbeterd worden. Er is al veel gedaan, maar ook bij de herinrichtingen van de afgelopen periode is gebleken dat toegankelijkheid toch nog onvoldoende in beeld is. Wij roepen alle Hattermers op aan te geven waar dat nog beter kan. Wij willen ook de ouderenbonden en SWH hierbij betrekken.

Regenboog en Fairtrade

De gemeente heeft een voorbeeldfunctie. Daarom vinden we dat Hatterm een Regenboog-gemeente en een Fairtrade-gemeente moet worden. Hiermee laten we zien dat we het belangrijk vinden dat iedereen zich in Hatterm thuis voelt en dat we als gemeente oog hebben voor eerlijke handel, leefomstandigheden van producenten en milieu in de hele wereld.

Kansrijk onderwijs voor elk kind

- Onderwijs = toekomst
- Gelijke kansen voor elk Hattems kind
- IKC's (Integraal Kind Centra) voor naadloos aansluiten van onderwijs en opvang
- Voor alle kinderen zijn er mogelijkheden voor bijles en ontwikkeling
- Bij thuisonderwijs (denk aan Covid) dienen voor elk kind de middelen beschikbaar te zijn
- Duurzame, gezonde en toekomstbestendige schoolgebouwen, in een goede leefomgeving
- Schoolzwemmen blijft
- Cultuur- en natuuronderwijs op de scholen ondersteunen

Onderwijs = toekomst

Kansrijk, passend onderwijs voor elk kind is ons uitgangspunt, ongeacht waar je wieg heeft gestaan of wat je talenten zijn. Goed onderwijs bepaalt onze toekomst en moet dus een van de belangrijkste posten op de begroting zijn.

School en buitenschoolse opvang moeten goed op elkaar afgestemd zijn. Dat is gemakkelijker als alles bij elkaar in één gebouw zit.

Kinderen die thuis geen Nederlands spreken moeten gratis toegang hebben tot kinderopvang zodat zij goed voorbereid naar het basisonderwijs gaan.

IKC's

In 2017 is de onderwijsvisie vastgesteld die uitgaat van drie IKC's in Hattem.

Een 'Integraal Kind Centrum' is een voorziening waarin kinderopvang, onderwijs, buitenschoolse opvang en welzijnsvoorzieningen gecombineerd zijn in één organisatie.

De spreiding van scholen vinden we belangrijk zodat zo'n IKC een ankerpunt in een wijk, dicht bij de mensen, kan zijn. Wij willen dat het 2e IKC aan de zijde van Het Veer komt. De keuze voor een mogelijk derde IKC moet in overleg met de scholen gemaakt worden. Samenspraak tussen scholen, bewoners en gemeenteraad is hierin heel belangrijk.

Werk, inkomen en economische regio

Hattem is een kleine gemeente en we kunnen niet alles alleen. Een goede samenwerking met de gemeentes in de regio is enorm belangrijk om onze inwoners te kunnen bieden wat ze nodig hebben, bijv. zorg, onderwijs, vervoer, bijscholing en werk. Bovendien kunnen we samen onze krachten bundelen als we onze stem in Den Haag of Brussel moeten laten horen, mede via de Regio Zwolle (bestaande uit 22 gemeenten verdeeld over vier provincies), de verbindende schakel tussen West-, Oost- en Noord-Nederland. Regio Zwolle is landelijk de economisch best presterende regio. Daar moet Hattem van meeprofiteren en daarom moet Hattem de economische samenwerking met deze regio intensiveren.

Werk is voor iedereen belangrijk. Het zorgt voor inkomen, persoonlijke ontwikkeling en sociale contacten. Alle vormen van werk zijn voor ons belangrijk: betaald of niet betaald; bij een groot bedrijf of in de vorm van zorg voor naasten.

Mensen met een arbeidsbeperking moeten worden geholpen bij het vinden van aangepast werk. Dit moet in overleg met het bedrijfsleven net zoals dat ook geldt voor mensen die beschut werk nodig hebben. In alle gevallen strijden wij voor goed werk tegen goede arbeidsvoorwaarden en met een fatsoenlijk loon. De gemeente moet hierin zelf, als werkgever, het juiste voorbeeld geven.

Werk en inkomen staat bij ons hoog op de agenda. Werk geeft zelfrespect en brengt zelfstandigheid, en betere toekomstmogelijkheden met zich mee. Daarom moeten zoveel mogelijk mensen aan het werk. Wij willen dat de gemeente zich meer inzet om mensen aan het werk te krijgen.

We zullen zo veel mogelijk verlies van arbeidsplaatsen tegengaan en waar dat kan werkgelegenheid in Hattem en de regio stimuleren.

Over de komst van een vestiging van Van der Valk zijn wij positief, mits aan alle milieuregels is voldaan. De komst zal zorgen voor extra werkgelegenheid en toerisme. Dit laatste is ook erg belangrijk voor de winkels en de horeca.

Rijk cultuur- en verenigingsleven

- Verenigingsleven en vrijwilligers blijven ondersteunen
- Hatterm als kunststad verder stimuleren
- Culturele initiatieven ondersteunen
- Het beter benutten van de Marke stimuleren
- Vuurwerk verbieden en alternatieve manieren van vieren stimuleren
- Monumenten goed (blijven) onderhouden
- Burgerinitiatief Watermulder steunen en kijken naar plan op de Hoenwaard

Verenigingsleven

Hatterm kent een bloeiend verenigingsleven dat een belangrijke maatschappelijke rol speelt in de stad. Sport is belangrijk voor de lichamelijke en geestelijke gezondheid. Al deze clubs drijven op vrijwilligers. Omdat vrijwilligers heel belangrijk zijn voor een gemeenschap, worden zij waar mogelijk ondersteund.

Investeren in sport, bewegen en het verenigingsleven is investeren in een gezonde en energieke gemeente.

Het verenigingsleven heeft, net als de culturele instellingen, door de Covid19-pandemie een zware periode. Naast de vele noodzakelijke steunmaatregelen moet de situatie van de verenigingen en instellingen ook op langere termijn in het oog worden gehouden.

Kunst en cultuur

Het culturele leven is het visitekaartje van elke stad. Hatterm heeft alles in huis om uit te blinken op cultureel gebied. Er zijn in Hatterm veel kunstenaars en met de komst van een aantal galeries in de binnenstad ontstaan er nieuwe ideeën, die wij van harte ondersteunen.

Daarnaast stimuleren we festivals, concerten, toneelvoorstellingen en evenementen die bij Hatterm passen. We streven ernaar De Marke hierbij optimaal te benutten.

Hatterm heeft wel 100 rijks- en 100 gemeentelijke monumenten die een deel van de charme van de stad bepalen. Het onderhoud van deze prachtige monumenten is van eminent belang voor de stad, net als het promoten van onze musea. Het stadsgezicht moet beschermd worden.

Zwemmen in Hatterm

Er wordt op twee plaatsen gezocht naar mogelijkheden om buiten te zwemmen, bij de oude Watermulder door een groep betrokken Hattermers en bij de Hoenwaard door de gemeente. Wij ondersteunen het initiatief voor de Watermulder en kijken met belangstelling mee naar de Hoenwaard.

Duurzaam verkeer op één

- Voetgangers en fietsers komen op de eerste plaats
- Binnenstad zo autoluw mogelijk maken
- Vaste parkeerplaatsen voor deelauto's
- Beter gebruik beschikbare parkeerplaatsen

Voetgangers en fietsers op één

Uitgangspunt in ons verkeersbeleid zijn de voetganger en de fietser. Daar waar mogelijk is de auto "te gast". De verkeersinfrastructuur binnen de bebouwde kom moet zodanig zijn dat fietsen en lopen een voor de hand liggende keuze zijn, boven de auto. Dit is niet alleen veiliger maar ook beter voor het milieu. In de afgelopen periode is hard gewerkt aan de 30 km-zones. Dat is een goede, veilige stap.

Handhaving moet regelmatig plaatsvinden. Nu de inrichting op veel plaatsen is afgerond moeten we snel de knelpunten waar fietsers, voetgangers en automobilisten elkaar kruisen en waar nog onduidelijke en dus gevaarlijke situaties zijn, oplossen.

Parkeerplaatsen en auto's

Het aantal auto's neemt nog steeds toe en dus ook de vraag naar parkeerruimte bij gebouwen en woningen. Ruimte is schaars. We zijn op een punt gekomen dat het niet meer vanzelfsprekend is dat alle auto's die bij een huis horen voor de deur kunnen worden geparkeerd. Daar zullen we aan moeten wennen. Tegelijkertijd zien we veel parkeerplaatsen zoals bij de jachthaven en de parkeergarage vaak deels leeg staan. We moeten nadenken over een slimmer gebruik van deze ruimte.

Wij stimuleren het gebruik van deelauto's. Wij willen een aantal parkeerplekken aanwijzen waar alleen deelauto's geparkeerd mogen worden. We gaan geen groen opofferen voor extra parkeerplaatsen zonder dat groen te compenseren.

Wij, de Partij van de Arbeid en GroenLinks in Hattem, geloven in eerlijk, goed geïnformeerd, betrouwbaar bestuur, en daar werken we hard voor. Samen met u kunnen we ervoor zorgen dat Hattem ook voor onze kinderen een fijne, leefbare plek zal zijn en blijven.

STEM PARTIJ VAN DE ARBEID/GROENLINKS 14, 15 of 16 MAART 2022!

Heeft u ideeën of vragen? Wij staan altijd klaar om het gesprek met u aan te gaan. Kijk op onze website voor de mailadressen van onze vertegenwoordigers of kijk voor meer info op:

Website PvdA Hattem: <https://hattem.pvda.nl>
Mail: pvda.hattem@hotmail.com

Website GroenLinks Hattem: <https://hattem.groenlinks.nl>
Mail: GroenLinksHattem@gmail.com